

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра економіки

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми**

 Оксана ФРОТЕР

«08 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми *Економіка*. Умань: Уманський НУС, 2024. - 27с.

Розробники: Алла РЕВУЦЬКА, доцент кафедри економіки, к. е. н., доцент

_____ Алла РЕВУЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 року

Завідувач кафедри економіки

_____ Алла ОСІПОВА

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол №1 від «08» серпня 2024 року

Голова _____ Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>051 Економіка</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин -120		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		22 год.	8 год.
		Практичні	
		38 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма: <u>Економіка</u>	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління бізнесом» розроблена відповідно до «Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва», затвердженого Вченою радою Університету протокол № 1 від 08.10.2020, зі змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8, та введеного в дію наказом ректора від 11.07.2024 №01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>).

Навчальна дисципліна «Національна економіка» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Економіка» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни: здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері держави, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов національної економіки, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки на практиці.

Завдання дисципліни: засвоєння теорії національної економіки і розвитку регіонів, наукових засад національної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну й галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення сукупності економічних та соціальних факторів і явищ, що обумовлюють формування й розвиток продуктивних сил і соціальних процесів у регіональній системі країни.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні навчальних дисциплін «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки», «Мікроекономіка» та є необхідною для сприйняття подальших навчальних дисциплін «Міжнародна економіка», «Макроекономіка», «Державне регулювання економіки».

Вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» (див. табл. 1).

Матриця компетентностей та програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» відповідно до ОПП «Економіка»

Шифр компетентності	Компетентність	Шифр результату навчання	Результат навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
		ПРН 16	Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях	ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
		ПРН 7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
		ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
		ПРН 16	Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
		ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
		ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
СК 5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
		ПРН 7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
		ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
СК 11	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей	ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного

	економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію		рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
СК 14	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
		ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
		ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

Методи навчання, методи контролю що відповідають визначеним результатам навчання з навчальної дисципліни «Національна економіка» наведено в табл. 2. та табл.3.

Таблиця 2.

Результати, методи навчання та методи контролю з навчальної дисципліни
«Національна економіка»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні знання щодо принципів та засобів дослідження і вирішення задач національної економіки, основних економічних показників національної економіки. Систем національних рахунків. Інтегральні показники національної економіки, включаючи певні знання сучасних досягнень	лекція, практичне заняття, дискурс, есе, презентація, вирішення конкретних задач і ситуацій в малих групах або індивідуально, самонавчання через Moodle	тестування, бліц опитування, ланцюжкове опитування, експрес-контроль, участь у дискусії, виконання завдань, підготовка та представлення презентацій, модульна робота, підсумковий контроль
1.2	Концептуальні знання включаючи певні знання сучасних досягнень щодо класифікації економічних систем суспільства. Формаційний та цивілізаційний підходи до виділення моделей національних економік.		
1.3	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання щодо теорії суспільного добробуту. Індивідуалістичного та інституціонального підходів до розуміння добробуту. Утилітарна теорія добробуту.		
1.4	Набуті в процесі навчання знання в сфері державного регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці, державного регулювання оплати праці, соціального захисту населення, регулювання доходів та споживання, державного регулювання розвитку сфери обслуговування населення.		
1.5.	Критичне осмислення основних теорій принципів, методів і понять та складу потенціалу національної економіки. Національне багатство в системі економічного потенціалу. Нефінансові створені активи. Нефінансові нестворені активи. Фінансові активи (пасиви). Людський капітал.		
1.6	Критичне осмислення основних теорій принципів, методів і понять щодо відновлення України: сильні та слабкі сторони плану відновлення. Основи плану відновлення національної економіки та створення механізму самопідтримуючого економічного розвитку.		

2	Уміння/навички:		
2.1	Розв'язання проблематики демократії та її місце в самоуправлінні економікою. Демократія як фактор економічного трансформування, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів.	лекція, практичне заняття, дискусія, презентація, есе, самонавчання через Moodle	перевірка виконаних завдань, усне опитування, тестування, виконання індивідуальних і командних завдань, представлення презентацій, модульна (контрольна) робота підсумковий контроль.
2.2	Розв'язання проблем конкурентоспроможність економіки країни, людські ресурси і освіта, інформаційно-технологічний чинник, ефективне державне регулювання.		
2.3.	Розв'язання задач і проблем і пріоритетів економічної безпеки України. Розуміння та вибір правових методів та засобів, що регламентують забезпечення економічної безпеки України.		
2.4.	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем які сформувалися перед ринком фінансових інструментів національної економіки України під час війни та розуміння сценарію повоєнного відновлення, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів		
3	Комунікація:		
3.1	Донесення інформації про теорії національної економіки і розвитку регіонів, наукових засад національної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну й галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; проблем засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти в галузі державної економіки.	практичне заняття, дискусія, вирішення практичних ситуацій	представлення презентації, перевірка аналітично-розрахункових завдань, обговорення ситуаційних завдань, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Здатність приймати рішення, що впливають на діяльність, враховуючи глобальні ринкові умови та культурні аспекти. Розуміти відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	практичне заняття, аналітична робота, вирішення групових або індивідуальних задач і ситуацій	представлення презентацій, аналіз та вирішених задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності		

Таблиця 3.

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Національна економіка»

Програмний результат навчання		Методи навчання і викладання	Методи контролю
ПРН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем	- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, спостереження);	виконання завдань на практичних заняттях, представлення презентацій,
ПРН 7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння	- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набування умінь і	виконання завдань самостійної роботи.

	основних напрямів розвитку економічної науки.	практичних навиків (практична робота, вправи)	Виконання групових та індивідуальних завдань, письмове та усне опитування, модульне тестування, підсумковий контроль.
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	- метод модульного контролю, складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять; - метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач, написання повідомлень на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навиків (самостійна робота);	
ПРН 16	Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	- електронні матеріали з курсу на платформі Moodle.	
ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.		
ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.		

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

Предмет і задачі курсу. Сутність та основні ознаки національної економіки. Макро-, мікро- та мезорівень.

Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками.

Методологічні принципи та засоби дослідження і вирішення задач національної економіки: системності, науковості, діалектичної єдності, історичності, динамізму і безперервності, цілепокладання, збалансованості.

Основні економічні показники національної економіки. Система національних рахунків. Інтегральні показники національної економіки.

Моделі національних економік. Поняття «економічна система», основні елементи економічної системи, основні елементи національної економіки. Класифікації економічних систем суспільства. Формаційний та цивілізаційний підходи до виділення моделей національних економік.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Економічні теорії та їхні загальні положення.

Теорія меркантилізму. Теорія вільного підприємництва. Теорія історичної економіки. Теорія маржиналізму. Теорія економічної рівноваги. Теорія монетаризму. Теорія неолібералізму. Теорія інституціоналізму.

Українська школа інституціонального, історичного та неокласичного напрямів.

Базисні відносини та інститути національної економіки.

Система базисних відносин. Національно-громадянські відносини. Державно-політичні відносини. Соціально-економічні відносини.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки

Суспільні потреби як соціальна база добробуту. Добробут як соціально-економічне явище. Соціальні потреби, їх сутність та класифікація.

Національний продукт як виробнича база добробуту.

Теорії суспільного добробуту. Індивідуалістичний та інституціональний підходи до розуміння добробуту. Утилітарна теорія добробуту.

Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Основні характеристики соціально-ринкової економіки: економічна свобода, право власності, конкуренція, правові ринкові інституції, жорсткі бюджетні обмеження, передбачувана державна політика.

Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.

Державне регулювання праці, рівня життя населення та розвитку соціальної сфери: державне регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці, державне регулювання оплати праці, соціальний захист населення, регулювання доходів та споживання, державне регулювання розвитку сфери обслуговування населення.

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу

Поняття та склад потенціалу національної економіки. Національне багатство в системі економічного потенціалу. Нефінансові створені активи. Нефінансові нестворені активи. Фінансові активи (пасиви). Людський капітал.

Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Земельні ресурси. Мінерально-сировинні ресурси. Водні ресурси. Лісові ресурси. Природно-рекреаційні ресурси. Фауністичні ресурси.

Демографічний та трудовий потенціал. Основні показники демографічного потенціалу країни, абсолютні та відносні показники руху населення. Кількість безробітних, баланс трудових ресурсів, типи регіональних ринків праці в Україні.

Науково-технічний потенціал. Технологічні парки, бізнес-інкубатори.
Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс, національний інформаційний простір України, інформаційні технології.

Тема 5. Господарський комплекс національної економіки та його відновлення

Основи формування господарського комплексу. Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки. Характерні риси господарського комплексу. Основні підходи до виділення міжгалузевих комплексів та їх відповідні види.

Промисловий комплекс: паливно-енергетичний комплекс, металургійний комплекс, машинобудівний комплекс, хімічний комплекс, лісопромисловий комплекс.

Агропромисловий комплекс (АПК). Складоутворюючі групи галузей АПК: фондоутворюючі галузі, сільське господарство, переробні галузі, виробнича інфраструктура. Територіальна структура АПК (агропромисловий пункт, агропромисловий центр, агропромисловий куц, агропромисловий вузол).

Будівельний комплекс. Промисловість будівельних матеріалів. Цементна промисловість. Виробництво будівельної цегли.

План відновлення України: сильні та слабкі сторони. План відновлення України закладає основи для майбутньої відбудови національної економіки та покликаний створити механізми самопідтримуючого економічного розвитку.

Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку в умовах невизначеності

Національний ринок України і його проблеми.

Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки.

Спеціалізована ринкова інфраструктура.

Загальна ринкова інфраструктура.

Соціальна інфраструктура. Складові соціальної інфраструктури. Соціально-споживацький комплекс. Торгівля і громадське харчування. Житлово-комунальне господарство. Побутове обслуговування. Пасажирський транспорт і засоби зв'язку. Соціально-культурний комплекс.

Фінансові інструменти є засобами, що застосовуються для виконання завдань, передбачених фінансовою політикою. Оскільки на період дії правового режиму воєнного стану роль держави в економіці значно зростає, відповідно посилюється сфера застосування та впливу фінансових інструментів. Якщо завважити, що фінансові інструменти є сегментом ринку, який перетворює заощадження на інвестиції та перерозподіляє фінансові ресурси між секторами, вони практично стають складовою забезпечення національної безпеки.

Перед ринком фінансових інструментів під час війни та особливо для повоєнного відновлення стоять два виклики. Перший – це необхідність довершеного формування цього сегменту ринку, у відповідності до міжнародних вимог та стандартів, у частині відповідності запитам економіки країни: прозорості, відкритості, доступності, упорядкованості та конкурентності. Другий – виконання ринком фінансових інструментів ролі організатора і каталізатора фінансових ресурсів поствоєнного відновлення економіки України.

Тема 7. Державність та державне управління економікою

Українська держава та її засади. Держава як єдність закону і влади. Державна влада. Законодавча влада. Законогартійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада. Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.

Місце держави в управлінні економікою.

Державне регулювання економіки (ДРЕ). Причини, що зумовлюють необхідність ДРЕ. Об'єкти ДРЕ. Суб'єкти ДРЕ. Мета, роль та функції ДРЕ. Методи ДРЕ: правові, адміністративні, організаційні, соціально-психологічні, протекціоністські, економічні.

Бюджетна, податкова, фінансово-кредитна, інвестиційна, інноваційна та інші напрями державної економічної політики.

Topic 8. Democracy, economic freedom and economic order

The essence of democracy and its place in self-management of the economy. Democracy as a factor of economic transformation.

Economic freedom and its foundations. Economic freedom of the producer (seller) and consumer (buyer). Stages of formation of economic freedom: polarization of capital, formation of self-regulation mechanism, depolarization of capital, freedom (liberalization) of movement of labor, capital, goods.

Economic order as a system of agreed interests. The essence of the national social organization. Economic interests in the national economy. Coordination of interests of subjects of the national and regional economy. System of property relations in market conditions. Compliance with the provisions of the current legislation. Improvement of institutional framework conditions.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок

Сутність демократії та її місце в самоуправлінні економікою. Демократія як фактор економічного трансформування.

Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця). Етапи становлення економічної свободи: поляризації капіталу, становлення механізму саморегулювання, деполіаризація капіталу, свободи (лібералізації) руху праці, капіталу, товару.

Економічний порядок як система узгоджених інтересів. Сутність національно-суспільної організації. Економічні інтереси в національній економіці. Узгодження інтересів суб'єктів національної і регіональної економіки. Система відносин власності в умовах ринку. Дотримання положень чинного законодавства. Поліпшення інституційних рамок умов.

Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки

Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу. Принципи економічного прогнозування. Класифікація і розроблення економічних прогнозів. Методи прогнозування національної економіки. Етапи формування прогнозу. Перевірка (верифікація) функцій, призначених для прогнозу.

Індикативне планування національної економіки. Функції управління і методи планування. Завдання планування і види планів.

Тема 10. Структурна перебудова національної економіки

Сутність та види структурних пропорцій в економіці.

Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.

Капіталовкладення і реструктуризація основного капіталу, зайнятості та національного продукту. Параметри оптимізації структури національної економіки.

Макроекономічна структурна перебудова. Вертикальна промислова політика і проблеми структурних перетворень. Горизонтальна промислова політика.

Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки

Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні).

Сукупність показників оцінки рівня економічного розвитку. Інтегральний показник економічного розвитку.

Типи та способи економічного зростання. Фактори економічного зростання.

Система інституційних чинників економічного розвитку.

Інститути права, управління і власності. Інститути права. Інститут Конституції України. Інститут підконституційних законів. Інститут законодавчої влади. Інститут гарантійної влади. Інститут господарської влади. Інститут власності.

Концепція сталого розвитку та її характеристика. Умови досягнення сталого розвитку. Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні.

Тема 12. Сталий розвиток національної економіки

Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку. Аспекти забезпечення та сприйняття сталого розвитку: політико-правовий, економічний, екологічний, соціальний, інформаційний.

Складові концепції сталого розвитку. Економічний підхід до концепції сталого розвитку. Соціальна та екологічні складові сталого розвитку.

Чинники сталого розвитку: конкурентоспроможність економіки країни, людські ресурси і освіта, інформаційно-технологічний чинник, ефективне державне регулювання.

Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство

Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки.

Форми і механізми інтеграції національної економіки у світове господарство. Вільні економічні зони: історія виникнення, цілі формування ВЕЗ та їх сучасний розвиток. Розподіл держав за об'єктами спеціалізації національної економіки.

Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів.

Вплив інтеграційних процесів на формування ринків товарів, послуг і капіталу.

Інституційні основи і форми економічної та політичної інтеграції України. Принципи економічної інтеграції і внутрішні проблеми України.

Національні інститути економічної інтеграції. Інститут Верховної Ради України. Інститут Президента України. Інститут Кабінету Міністрів України.

Передумови і шляхи міжнародної економічної інтеграції.

Тема 14. Економічна безпека національної економіки

Сутність економічної безпеки. Основні принципи забезпечення економічної безпеки України. Складові економічної безпеки: макроекономічна, фінансова, зовнішньоекономічна, інвестиційна, науково-технологічна, енергетична, виробнича, демографічна, соціальна, продовольча безпека.

Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України.

Інституційні основи системи економічної безпеки.

Проблеми і пріоритети економічної безпеки України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	п(с)	лб	інд	с.р		л	п(с)	лб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1													
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки													
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	10	2	4	-	-	4	10	1	-	-	-	9	
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	12	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	12	
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально ринкової економіки	10	2	4	-	-	4	10	-	1	-	-	9	
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	12	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	12	
Тема 5. Господарський комплекс національної економіки та його відновлення	12	2	4	-	-	6	12	1	-	-	-	11	
Разом за змістовим модулем 1	56	10	20	-	-	26	56	2	1	-	-	53	
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки													
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку в умовах невизначеності	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7	
Тема 7. Державність та державне управління економікою	8	-	4	-	-	4	8	1	1	-	-	6	
Topic 8. Democracy, economic freedom and economic order (in English)** Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	8	2*	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7	
Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9	
Тема 10. Структурна перебудова національної економіки	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9	
Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	6	-	2	-	-	4	6	1	-	-	-	5	
Тема 12. Сталий розвиток національної економіки	8	2	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7	
Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	3	1	1	-	-	1	3	1	-	-	-	2	
Тема 14. Економічна безпека національної економіки	3	1	1	-	-	1	3	-	-	-	-	3	
Разом за змістовим модулем 2	64	12	18	-	-	34	64	6	3	-	-	55	
Всього годин	120	22	38	-	-	60	120	8	4	-	-	108	

* тема викладається англійською мовою

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки			
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	4	-
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	4	-
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	4	1
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	4	-
5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки та його відновлення	4	-
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки			
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку в умовах невизначеності	2	-
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою	4	1
8	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок Topic 8. Democracy, economic freedom and economic order (in English)*	2	1
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки	2	-
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки	2	-
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	2	-
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки	2	1
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	1	-
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки	1	-
	Всього	38	4

**розгляд теми відбувається англійською мовою*

6. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки		
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками	4
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки Базисні відносини та інститути національної економіки	6
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.	4
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Водні ресурси. Лісові ресурси. Фауністичні ресурси.	6

5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки та його відновлення Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки. Характерні риси господарського комплексу. Основні підходи до виділення міжгалузевих комплексів та їх відповідні види.	6
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки		
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку в умовах невизначеності Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки.	4
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою Держава як єдність закону і влади. Державна влада. Законодавча влада. Законогарантійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада. Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.	4
8	Тopic 8. Democracy, economic freedom and economic order Economic freedom and its foundations. Economic freedom of the producer (seller) and consumer (buyer). Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця).	4
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу.	6
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.	6
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні).	4
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку.	4
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки.	1
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України.	1
Разом		60

7. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки		
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе Методологічні принципи та засоби дослідження і вирішення задач національної економіки: системності, науковості, діалектичної єдності, історичності, динамізму і безперервності, цілепокладання,	9

	збалансованості. Основні економічні показники національної економіки. Система національних рахунків. Інтегральні показники національної економіки. Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками	
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки Теорія меркантилізму. Теорія вільного підприємництва. Теорія історичної економіки. Теорія маржиналізму. Теорія економічної рівноваги. Теорія монетаризму. Теорія неолібералізму. Теорія інституціоналізму. Українська школа інституціонального, історичного та неокласичного напрямів. Базисні відносини та інститути національної економіки.	12
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки Національний продукт як виробнича база добробуту. Теорії суспільного добробуту. Індивідуалістичний та інституціональний підходи до розуміння добробуту. Утилітарна теорія добробуту. Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Основні характеристики соціально-ринкової економіки: економічна свобода, право власності, конкуренція, правові ринкові інституції, жорсткі бюджетні обмеження, передбачувана державна політика. Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.	9
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу Національне багатство в системі економічного потенціалу. Нефінансові створені активи. Нефінансові нестворені активи. Фінансові активи (пасиви). Людський капітал. Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Водні ресурси. Лісові ресурси. Фауністичні ресурси. Науково-технічний потенціал. Технологічні парки, бізнес-інкубатори. Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс, національний інформаційний простір України, інформаційні технології.	12
5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки та його відновлення Промисловий комплекс: паливно-енергетичний комплекс, металургійний комплекс, машинобудівний комплекс, хімічний комплекс, лісопромисловий комплекс. Агропромисловий комплекс. Будівельний комплекс. Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки. План відновлення України: сильні та слабкі сторони.	11
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки		
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку в умовах невизначеності Національний ринок України і його проблеми. Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки. Спеціалізована ринкова інфраструктура. Загальна ринкова інфраструктура. Виклики перед ринком фінансових інструментів під час війни та для повоєнного відновлення.	7
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою Держава як єдність закону і влади. Місце держави в управлінні економікою. Державна влада. Законодавча влада. Законогарантійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада.	6

	Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.	
8	Topic 8. Democracy, economic freedom and economic order The essence of democracy and its place in self-management of the economy. Democracy as a factor of economic transformation. Economic freedom and its foundations. Economic freedom of the producer (seller) and consumer (buyer). Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок Сутність демократії та її місце в самоуправлінні економікою. Демократія як фактор економічного трансформування. Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця).	8
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу. Індикативне планування національної економіки. Функції управління і методи планування. Завдання планування і види планів.	9
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки Сутність та види структурних пропорцій в економіці. Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.	9
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні). Інститути права, управління і власності. Інститути права. Інститут Конституції України. Інститут підконституційних законів. Інститут законодавчої влади. Інститут законодавчої влади. Інститут гарантійної влади. Інститут господарської влади. Інститут власності.	5
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку. Аспекти забезпечення та сприйняття сталого розвитку: політико-правовий, економічний, екологічний, соціальний, інформаційний. Складові концепції сталого розвитку. Економічний підхід до концепції сталого розвитку. Соціальна та екологічні складові сталого розвитку.	7
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки. Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів. Вплив інтеграційних процесів на формування ринків товарів, послуг і капіталу.	2
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України. Інституційні основи системи економічної безпеки. Проблеми і пріоритети економічної безпеки України.	3
	Разом	108

8. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участю у практичних (семінарських) заняттях, при виконанні контрольної роботи, самостійній роботі з навчальною і спеціальною літературою.

Лекція є основною формою навчального процесу. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід

роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях. Практичне заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, ділові ігри, економічні ігри стратегії, презентації. Проблемні лекції – при читанні лекції студентам даються проблемні питання для самостійного розміркування, на які вони можуть відповісти в процесі лекції. Система питань у ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Робота в малих групах – використовуються з метою активізації роботи студентів при проведенні практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкуванні. Семінари-дискусії (круглий стіл) – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Ділові ігри та економічні ігри стратегії – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в УНУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Національна економіка» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=93> В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів (практичних) занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь здобувачів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних здобувачем на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки "F", то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (25 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 9 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на практичних заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю; систематизації вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з даного навчального курсу забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою, (силабусом) навчальної дисципліни. Під час проходження підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Заохочувальні бали – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, , науково-дослідних проєктах – 1–10 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–10 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних

питання і письмово на одне тестове завдання). Кожне з питань та тестові завдання оцінюються за шкалою від 0 до 10 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні
дисципліни «Національна економіка» (денна форма навчання)**

Кількість балів за змістовий модуль	Модуль 1 (поточне тестування)																Бали за науково-дослідну роботу	Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1 24 балів							Змістовий модуль 2 36 бал											
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	МК	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	МК			
Кількість балів за видами робіт, всього:	3	3	3	3	3	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	9	10	30	100
в т.ч.: активність на практичних (семінар-х) заняттях	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2				
виконання самостійної роботи	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1				

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні
дисципліни «Національна економіка» (заочна форма навчання)**

Кількість балів за змістовий модуль	Модуль 1														Бали за науково-дослідну роботу	Модульний контроль 1	Модульний контроль 2	Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1 30 балів							Змістовий модуль 2 30 балів											
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14					
Кількість балів за видами робіт, всього:	4	4	4	4	4	2	2	4	2	2	2	4	1	1	10	10	10	30	100
в т.ч.: активність на практичних (семінар-х) заняттях	-	-	4	-	-	-	-	4	-	-	-	4	-	-					
виконання самостійної роботи	4	4	-	4	4	2	2	-	2	2	2	-	1	1					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Ревуцька А.О. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності: 051 Економіка, Умань, УНУС. 2024.

2. Ревуцька А.О. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності: 051 Економіка, Умань, УНУС. 2024.

3. Ревуцька А.О. Робочий зошит з дисципліни «Національна економіка» для проведення практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 051 Економіка, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. / А.О. Ревуцька – Умань: «Візаві», 2019. – 70 с. (*Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №89504 від 06.06.2019 р. Літературний письмовий твір «Робочий зошит з дисципліни «Національна економіка».*)

4. Електронний курс навчальної дисципліни «Національна економіка» для студентів спеціальності: 051 «Економіка». URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=93>

12. Рекомендована література**Базова література:**

1. Буряковський В. В. Національна економіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Д. : Наука і освіта, 2019. 310 с.

2. Архієреєв С.І., Дем'яніна О.О., Євтушенко В.А., Козуб Д.А., Рябова Т.В. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. Х.: НТУ "ХП", 2021. 205.

3. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.

4. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект – 2017. ПроООН, 2017. 112с. Режим доступу: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf.

5. Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 512с.

6. Чернявська О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Алерта, 2018. 502 с.

7. .Національна економіка: підручник / за ред. П. В. Круша. К. Каравела, 2019. 416 с.

8. Національна економіка: навч. посіб. П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Савченка. К. : КНЕУ, 2018, 646 с.

9. Національна економіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедєва В.К та ін.]; За ред. В. М. Тарасевича К.: Центр учбової літератури, 2018. 280 с.

10. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018. 254с.

11. Економічна теорія: навч. посібник; вид. 2-ге допов. та перероб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фротер О. С. Умань: Сочінський, 2018, 720 с. (41,73 д. арк., у т.ч. автору належить 4,1 д. арк.) Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 14/18-Г-2090 від 28.11.2007). (Свідोцтво про реєстрацію авторського права на твір № 68458 від 04.10.2019 р. Літературний письмовий твір «Навчальний посібник «Економічна теорія».)

12. Кузьмін О. Є., Когут У. І., Процик І. С., Вербицька Г. Л. Національна економіка: прикладний аспект. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 132 с.

13. Національна економіка: Підручник. / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. К.: Каравела; Піча Ю.В., 2018. 416 с.

14. Ситник Й. С., Бойківська Г. М., Гончар С. Й. Національна економіка. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 320 с

Допоміжна література:

1. Ревуцька А.О. Реформування відносин власності в аграрній сфері економіки України: моногр./А.О.Ревуцька. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2016. – 204с.

2. Revutska, A., Smoliy, L., Shchetyna, M., Pivtorak, M., and. Prediction Investment Support for Agriculture of Ukraine. Proceedings of the 33th International Business Information Management Association Conference (IBIMA): 10-11 April 2019, Granada, Spain. URL: <https://ibima.org/accepted-paper/prediction-investment-support-for-agriculture-of-ukraine/> (Scopus)

3. Revutska, A., Haidai, O., Danylenko, A., Vuychenko, M., and. Strategic Impact of Investments on Economic Development of Ukraine. Proceedings of the 33th International Business Information Management Association Conference (IBIMA): November 13-14, 2019, Madrid, Spain URL: <https://ibima.org/accepted-paper/strategic-impact-of-investments-on-economic-development-of-ukraine/#> (Web of Science), (Scopus)

4. Revutska, A., Novak I., Demianyshyna O., Ermakov O. Digitalization as a vector of technological changes of Ukraine. International journal of scientific & technology research volume 9, ISSUE 01, January 2020. p.3429-3434 (Scopus)

5. Ревуцька А., Бурляй А., Бурляй О., Смолій Л., Клименко Л. Організаційно-економічні ризики екологізації сільського господарства. Економіка сільського господарства та ресурсів: Міжнародний науковий електронний журнал, 7 (1) 2021р., с. 96-114 <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.01.06> (Web of Science).

6. Ревуцька А.О. Історичний аспект трансформаційних процесів в аграрному секторі та його наслідки для України. // Науковий журнал «Причорноморські економічні студії», Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій № 14. - 2017р. С.5-9

7. Ревуцька А.О. Смолій Л.В., Бурляй А.П. Сучасні агроформування та їхня роль у розвитку аграрної сфери економіки України. Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Т. 22. Вип. 3(56). Серія «Економіка». 2017. С. 58-62. URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2017_22_3/13.pdf

8. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Диверсифікація діяльності сільськогосподарських підприємств як інструмент підвищення їх інвестиційної привабливості. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. № 22. URL: www.global-national.in.ua

9. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Особливості формування стратегії розвитку підприємств в умовах невизначеності. 2018. Вип. №2 (13). URL: <http://easterneurope-ebm.in.ua>

10. Ревуцька А.О., Смолій Л.В. Забезпечення стійкого фінансового стану переробних підприємств АПК на основі оптимізації структури капіталу. Східна Європа: економіка, бізнес та

управління, № 3 (20), 2019, С. 348-356. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/20_2019/54.pdf

11. Ревуцька А.О., Смолій Л.В. Сучасний стан і розвиток сільськогосподарської кооперації в контексті глобалізації: зарубіжний досвід для України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія міжнародні економічні відносини та світове господарство, випуск 25, частина 2, 2019., с. 87-91.

12. Ревуцька А.О., Фротер О.С. Ефективність функціонування аграрних формувань як джерело їх соціальної відповідальності. Збірник наукових праць Уманського НУС. Випуск 95 Частина 2 2019, с. 185-197.

13. Ревуцька А.О. Організаційно-економічний механізм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в аграрному секторі економіки України. Збірник наукових праць Уманського НУС, Вип. 96, 2020, С. 68-75.

14. Ревуцька А.О., Бурляй А.П. Основні напрями державної підтримки екологізації сільського господарства. // Науковий збірник Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. Вип. 2 № 16 (2020), С. 178-188.

15. В'юник О.В. Чабанюк Є.М. Сучасні тенденції цифровізації та їх вплив на діяльність підприємств. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 08 груд. 2022 р.

16. Буряковський В. В. Національна економіка: навч. посібник / Дніпропетровський національний ун-т. – Д. : Наука і освіта, 2019.

17. Ватаманюк З.Г., Панчишин С.М. та ін. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Навч. посіб. – К.: Альтернатива, 2017. – 607 с.

18. Ткачук О.В. Пріоритетні напрями розвитку інноваційних екосистем на регіональному рівні. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 14 квіт. 2020 р.

19. Ткачук О.В. Ключові детермінанти інноваційного розвитку економіки України та її регіонів. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції, 11 квітня 2019 року.

20. Дітківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2016. - 209 с.

21. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка): Навч. посіб. / за заг. ред. Мочерного С. В. – Львів: Новий світ-2000, 2016. – 480 с.

22. Ковальчук В.М. Структурна перебудова національної економіки в контексті інноваційного розвитку. К., 2017 – 240 с.

23. Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки: Монографія/ за ред.. В.Лагутіна. – К.: КНТЕУ, 2020 – 308 с.

24. Конкурентоспроможність економіки України: стан та перспективи підвищення/ За ред. І.В.Крючкової. – К.: Основ, 2018. – 488 с.

25. Тищенко О. П., Никифоров А. Є., Куценко Т. Ф., та ін. Національна економіка: тексти лекцій / А.Г. Савченко (заг.ред.). – К. : КНЕУ, 2019.

Інформаційні ресурси:

1. Віртуальна бізнес-бібліотека кафедри економіки УНУС. URL: <https://ket.udau.edu.ua/ua/grantovij-proekt-corteva-grows/virtualna-biblioteka.html>

2. Віртуальна електронна бібліотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>

3. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name>

4. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>

5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Українська бібліотека – «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>

7. Google Scholar — пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

8. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
 10. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
 11. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи <https://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000254>
 12. Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
 13. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
 14. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
 15. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
 16. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://www.google.com/search?client=opera&q=Стратегія+сталого+розвитку+України+до+2030+року&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8>
- Ресурси органів державної влади:*
1. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
 2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
 3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
 4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
 5. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
 6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

Інтернет-ресурси:

1. Financial Times <http://ft.com>
2. Business Week www.businessweek.com
3. The Economist www.economist.com
4. Європейський союз www.europe.eu.int
5. Міжнародний валютний фонд www.imf.org
6. Світовий банк www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/>
7. Світова організація торгівлі www.wto.org
8. U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov
9. Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov
10. U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov
11. U.S. Department of Commerce www.doc.gov
12. National Bureau of Economic Research www.nber.org
13. Investment Company Institute www.ici.org
14. Joint Economic Committee www.house.gov
15. Statistics Canada www.statcan.ca
16. U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk
17. Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp
18. German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de
19. German Federal Economics Office www.bawi.de

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Національна економіка» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про

академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKB>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Mq6O>); Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу є:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовують в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

– списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;

– обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти регулюється Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/D1iS>) та Кодексом академічної доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>).

15. Зміни у робочій програмі на 2024-2025 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. В розділі мета та завдання навчальної дисципліни внесені зміни відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою УНУС протокол № 1 від 08.10.2020, зі змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8, та введеного в дію наказом ректора від 11.07.2024 №01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>).

2. Оновлення змістового наповнення теми «Господарський комплекс національної економіки та його відновлення».

3. Корегування у розподілі балів самостійної роботи студента.

4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.